

Beleidsplan Veiligheid & Gezondheid

Buitenschoolse-opvang Juniorcollege

Inhoudsopgave

Inleiding 4

1. Missie en visie 4

2. Grote risico's ten aanzien van veiligheid en gezondheid 5

2.1 Fysieke veiligheid 6

2.1.1 Vallen van hoogte 6

2.1.2 Verstikking 8

2.1.3 Vergiftiging 9

2.1.4 Verbranding 10

2.1.5 Verdrinking 11

2.1.6 Vervoer en verkeer 13

2.2 Sociale veiligheid 13

2.2.1 Grensoverschrijdend gedrag 13

2.2.2 Kindermishandeling 14

2.2.3 Vermissing 14

2.3 Gezondheid 16

2.3.1 Medicijnen 16

2.3.2 Buitenmilieu 16

2.3.3 Binnenmilieu 17

2.3.4 Algehele hygiëne 17

2.3.5 Voedselvergiftiging 17

3. Omgaan met kleine risico's 18

4. Risico inventarisatie 19

5. Thema's uitgelicht 19

5.1 Grensoverschrijdend gedrag 19

5.1.1 Pestgedrag uitgelicht 20

5.2 Achterwachtregeling 20

5.3 De drie-uursregeling op de gehele dagopvang 20

6. EHBO 21

7. Beleidscyclus 21

8. Communicatie en afstemming intern en extern	22
Bijlagen	23
1. Vervoeren van kinderen (bij uitstapjes)	23
2. Medicijnen	25
3. Hitteprotocol	26
4. Protocol buitenspelen	28
5. Pestprotocol	30

Inleiding

Voor u ligt het beleidsplan Veiligheid en Gezondheid van BSO Juniorcollege. Met behulp van dit beleidsplan wordt inzichtelijk gemaakt hoe we op onze locatie werken. Met als doel de kinderen en medewerkers een zo veilig en gezond mogelijke werk-, speel- en leefomgeving te bieden waarbij kinderen beschermd worden tegen risico's met ernstige gevolgen en leren omgaan met kleine risico's. Om tot dit beleidsplan te komen zijn aan de hand van diverse thema's gesprekken gevoerd met medewerkers van onze BSO/school. Wij zijn een particulier school waarvan de eigenaar BSO aanbiedt aan kinderen van deze school. Kinderen van andere scholen worden niet toegelaten. De bso heeft een eigen pedagogisch medewerker. Een combinatiefunctie pm-er / docent is bij geschiktheid niet uitgesloten. Centraal in de gesprekken staat of de huidige manier van werken leidt tot een zo veilig en gezond mogelijke werk-, speel- en leefomgeving. Indien noodzakelijk zijn er maatregelen opgesteld voor verbetering.

Jacqueline Imminga, directeur van de school en de BSO, is eindverantwoordelijke voor het beleidsplan Veiligheid en Gezondheid. Een beleid komt in de praktijk echter pas goed tot zijn recht als de medewerker(s) zich betrokken voelen en het beleid uitdragen. Daarom zal er geregeld tijdens een overleg een thema, of een onderdeel van een thema, over veiligheid of gezondheid op de agenda staan. Dit om continu in gesprek te blijven over het beleid. Zo blijven we scherp op onze werkwijzen en kunnen we bij veranderingen in de omgeving of situatie, zoals bij verbouwingen of veranderingen in de inrichting, direct controleren of het beleid al dan niet moet worden aangescherpt.

Het beleidsplan Veiligheid en Gezondheid is voor iedereen (ouders en pedagogisch medewerkers) altijd in te zien via de website van Juniorcollege.

1. Missie en visie

Wij vangen kinderen op in een veilige en gezonde kinderopvang. Dit doen we door:

- kinderen af te schermen van grote risico's
- kinderen te leren omgaan met kleinere risico's
- kinderen uit te dagen en te prikkelen in hun ontwikkeling

BSO Juniorcollege staat voor kinderopvang waar wordt gewerkt vanuit passie en vanuit waar we een belangrijke bijdrage leveren aan de ontwikkeling, opvoeding en verzorging van kinderen. Het

blijven uitdagen van kinderen en het leren omgaan met verschillende soorten situaties vormen daarvan een belangrijk onderdeel. Een veilige en gezonde leef- en speelomgeving vormt de basis van dit alles.

Vanuit de wet Innovatie Kwaliteit Kinderopvang hebben wij een beleid gecreëerd ten aanzien van Veiligheid en Gezondheid waar alle medewerkers zich verantwoordelijk voor voelen. De belangrijkste aandachtspunten binnen het vormgeven van het beleid zijn:

- 1) het bewustzijn van mogelijke risico's
- 2) het voeren van een goed beleid op grote risico's
- 3) het gesprek hierover aangaan met elkaar en met alle betrokkenen. Dit alles met als doel, een veilige en gezonde omgeving te creëren waar kinderen onbezorgd kunnen spelen en zich optimaal kunnen ontwikkelen.

2. Grote risico's ten aanzien van veiligheid en gezondheid

In onze risico inventarisaties Veiligheid en Gezondheid (Bijlage I) beschrijven we de risico's die op onze BSO kunnen leiden tot ernstige ongevallen, incidenten of gezondheidsproblemen. We hebben de risico's onderverdeeld in drie categorieën; fysieke veiligheid, sociale veiligheid en gezondheid. We beschrijven ook hoe we de risico's tot een minimum willen beperken, welke afspraken we hiervoor met elkaar en de kinderen gemaakt hebben en welke regels hiervoor zijn opgesteld. Niet alleen de grote risico's zijn beschreven maar ook alle andere, kleinere risico's zijn hierin opgenomen.

Grote risico's ten aanzien van veiligheid en gezondheid

In dit hoofdstuk beschrijven we de belangrijkste grote risico's die op onze locatie kunnen leiden tot ernstige ongevallen, incidenten of gezondheidsproblemen. We hebben de risico's verdeeld in drie categorieën; fysieke veiligheid, sociale veiligheid en gezondheid. Per categorie hebben we de belangrijke risico's benoemd met de daarbij behorende maatregelen die zijn of worden opgenomen om het risico tot een minimum te beperken.

Fysieke veiligheid

- Vallen van hoogte
vallen van de trap of van een speeltoestel
- Verstikking
Kraaltjes of ander klein speelgoed in de mond doen
- Vergiftiging

- Drinken van schoonmaakmiddel
- Verbranding
  - Heet water of hete thee
- Verdrinking
  - In het water vallen
- Vervoer en verkeer
  - Letsel of vermissing

Sociale Veiligheid

- Grensoverschrijdend gedrag
  - Is een apart hoofdstuk aan gewijd in dit document
- Kindermishandeling
  - Hiervoor hebben wij de meldcode van de landelijke branchevereniging kinderopvang en wij kunnen altijd terecht bij Veilig Thuis voor vragen bij een niet-pluis-gevoel.
- Vermissing
  - Tijdens een uitstapje bijvoorbeeld of een kind dat wegloopt van de groep zonder dat dit gezien wordt.

Gezondheid

- Medicijnen
  - Verkeerde toediening of toedienen van medicijnen waarvoor geen bevoegdheid is
- Buitenmilieu
  - Uitdroging bij extreme hitte of een zonnesteek
  - Bescherming van de huid
- Binnenmilieu
  - Niet goed ventileren of te hoge of te lage temperatuur waardoor het binnenklimaat ongezond wordt. Denk hierbij bijvoorbeeld aan tekort aan zuurstof in de ruimte.
- Algehele hygiëne
  - We dragen zorg voor een goede hygiëne om onder andere ziektekiemen zo min mogelijk kans te geven

2.1 Fysieke veiligheid

2.1.1 Vallen van hoogte

Spelen

Voornaamst genomen maatregelen zijn

- Kinderen worden gewaarschuwd indien zij gevaarlijk gedrag vertonen op een bank of stoel.
- Een pedagogisch medewerker dient het kind goed te volgen; wat kan het al wel aan en wat niet.
- Op hekken, kasten en dergelijke die niet bedoeld zijn om te klimmen, wordt afgesproken daar niet op te klimmen.
- Kinderen aanspreken op hun onveilige gedrag en aangeven in begrijpelijke taal wat er ongewild kan gebeuren

Kind valt uit raam

Voornaamst genomen maatregelen zijn

- De ramen staan open op de kiepstand. Hier past geen kind doorheen.
- Er worden afspraken gemaakt dat de kinderen van de ramen afblijven.

Buitenspelen

Voornaamst genomen maatregelen zijn

Op het speelplein is een omheining

- Kinderen wordt geleerd dat ze niet op/over het hek mogen klimmen.

Bij een uitje naar andere binnen- of buitenruimte

- indien mogelijk vooraf in kaart brengen van risico op vallen van hoogte
- zie verder ons protocol uitstapjes

Ondanks dat kinderen onder begeleiding buitenspelen, zou het voor kunnen komen dat een kind toch ergens afvalt.

De volgende stappen worden ondernomen:

- De pedagogisch medewerker die als eerste bij het kind is controleert of het kind op het hoofd is gevallen/bewusteloos is.
- Is het kind bewusteloos, ernstig gewond of kan het kind niet verplaatsen, bel 112
- Er wordt eerste hulp verleend. Alle pedagogisch medewerkers hebben een diploma kinder-EHBO

Bij een kneuzing, ontwrichting of breuk, koelen met een ice pack.

Bij een (slagaderlijke) bloeding druk je de wond dicht met een schone doek.

Ga naar het ziekenhuis of bel de huisarts als het kind een van de onderstaande wonden heeft:

- een diepe wond
- vuile wond
- ernstig bloedende wond
- wond waar voorwerpen uit steken
- wondinfectie die niet snel verdwijnt

Van de trap vallen

- Er is een trap, deze wordt nooit door de kinderen gebruikt
- Pedagogisch medewerkers spreken af met de kinderen dat ze de trap met rust laten. Niemand gebruikt de trap naar boven

2.1.2 Verstikking

De voornaamst genomen maatregelen zijn

Kleding

- Er wordt gelet op de kleding van de kinderen, bijvoorbeeld hun jas, trui of vest. Hierbij wordt er gekeken of de touwtjes en/of andere attributen een gevaar opleveren i.v.m. verhänging en verstikking mochten zij vast komen te zitten aan deze touwtjes en/of attributen.
- Heeft een kind wel koordjes of elastiek aan de jas, dan wordt er aan de ouders/verzorgers gevraagd of zij tijdens het bezoek aan het kinderdagverblijf voortaan een jas met kortere touwtjes en/of elastiek aan kunnen doen.

Stikken

- We letten erop dat de jonge kinderen niets in de mond duwen. Activiteiten met kleine onderdelen worden rustig aan tafel gedaan onder het toezicht van een pedagogisch medewerker.
- Er is ook verstikkingsgevaar bij het eten. Wij hebben de afspraak dat er gezamenlijk zittend aan tafel gegeten wordt.
- Activiteiten met kleine onderdelen worden rustig aan tafel gedaan onder het toezicht van een pedagogisch medewerker.

Wat te doen bij verslikking/verstikking?

Kijk bij verslikking als eerst in de mond of je het probleem weg kunt halen. Probeer een zichtbaar voorwerp met een lepelende beweging van je vingers te verwijderen als je het niet direct kunt vastpakken. Probeer het eruit lepelen niet opnieuw, omdat het voorwerp dan alleen maar vaster komt te zitten.

Als het kind goed kan hoesten, hoef je het hoesten alleen aan te moedigen. Bij kinderen kun je hoesten aanmoedigen.

Bij ernstige verslikking geeft het kind aan benauwd te zijn. Grijpt mogelijk naar de keel. Bel 112 of laat 112 bellen, laat het kind voorover buigen, sla met de onderkant van je hand tussen de schouderbladen (rugslagen), doe dit maximaal 5 keer. Ondersteun de borstkas hierbij met je andere hand.

Helpt dat niet, ga dan achter het kind staan, plaats 1 vuist op de bovenkant van de buik en onder het borstbeen, omvat met je andere hand deze vuist, trek beide handen met een ruk schuin omhoog naar je toe, doe dit (buikcompressies of Heimlichgreep) maximaal 5 keer. Raak daarbij het borstbeen en de ribben niet aan.

Wissel deze handelingen af, totdat de verslikking is opgeheven of totdat het ambulancepersoneel het overneemt.

Als het kind het bewustzijn verliest, moet hij/zij gereanimeerd worden. Bel na buikcompressies bij kinderen altijd met de huisarts of huisartsenpost.

2.1.3 Vergiftiging

Gifwijzer

Er is een (digitale) gifwijzer aanwezig, waarin staat wat giftige stoffen of planten zijn. Deze bevat advies voor de eerste hulp aan jonge kinderen bij inname van deze stoffen. Afhankelijk van de stof bestaat het advies uit: al dan niet laten braken, het laten drinken van water of het laten eten van iets vets, laxeren, of toedienen van actieve kool. Natuurlijk wordt tijdens het geven van de eerste hulp contact opgenomen met de huisarts of in ernstige gevallen 112 gebeld.

Schoonmaakmiddelen

De BSO wordt 's avonds schoongemaakt door een schoonmaakbedrijf, er wordt dus alleen schoongemaakt bij een incident. Het schoonmaakmiddel staat in de afgesloten kast van de schoonmaker, hier komen de kinderen niet.

Tassen en jassen

Tassen en jassen van medewerkers staan op plekken waar de kinderen niet bij kunnen. Ouders

die hun tas of jas binnen bereik van kinderen plaatsen, worden hierop aangesproken door de pedagogisch medewerkers.

Uitstapjes

Bij een bezoek aan park of bos laten de pedagogisch medewerkers de kinderen alleen met natuurlijke producten in aanraking komen als zij zeker weten dat het niet giftig is. Als medewerkers weten of denken dat iets giftig is worden kinderen daar vandaan gehouden en op gewezen.

Medicijnen

Medicijnen worden bewaard buiten bereik van kinderen (indien nodig in de koelkast).

Buitenterrein

Dit wordt altijd gecontroleerd als de kinderen buiten gaan spelen.

Wat te doen bij vergiftiging?

Bijtende, chemische stoffen op de huid kunnen vergiftigingsverschijnselen veroorzaken met gevolgen voor de belangrijke organen. Deze stoffen kunnen ook (diepe) brandwonden tot gevolg hebben. Kom als hulpverlener niet met deze stoffen in aanraking.

- bel 112 bij giftige gassen/dampen in de lucht
- verleen alleen hulp als je dat zonder gevaar voor je zelf kunt doen
- bel 112 wanneer het kind suf, bewusteloos of benauwd is na vergiftiging
- bel anders de huisarts of huisartsenpost om te vragen wat je moet doen

Neem of geef de verpakking of resten mee als het kind naar het ziekenhuis moet.

2.1.4 Verbranding

De voornaamst genomen maatregelen zijn:

Warme dranken

- Thee en koffie worden weggezet buiten bereik of in de daarvoor bestemde thermoskannen gedaan. De waterkoker wordt buiten bereik van kinderen geplaatst en de snoeren moeten opgeborgen worden buiten het bereik van de kinderen. De afspraak is dat de kinderen niet aan de waterkoker mogen komen.
- De afspraak is dat de warme dranken door de kinderen rustig aan tafel genuttigd worden. Bij thee wordt er in de kan al koud water toegevoegd.

- Dranken van beroepskrachten worden buiten bereik van de kinderen geplaatst. Er worden geen kinderen op schoot genomen wanneer er koffie of thee wordt gedronken.
- Wanneer het warm weer is kan ook de zon voor verbranding zorgen. De jongste kinderen worden in de ochtend en in de middag ingesmeerd met zonnebrandmiddel, ter bescherming van de UV stralen. En we gebruiken petjes om het hoofd te beschermen. Er is een hitteprotocol

Wat te doen bij brandwonden?

Koel brandwonden 10 minuten met bij voorkeur lauw zachtstromend water. Koel alleen de brandwonden. Zorg dat het kind verder zo min mogelijk afkoelt. Smeer niets op blaren en/of op een zwarte of grauwwitte huid. Dek brandwonden steriel of zo schoon mogelijk af bijvoorbeeld met plastic huishoudfolie.

Bel 112 bij:

- inademing van rook/hete gassen ook al heeft het kind geen klachten
- grote verbrandingen met blaren en/of een zwarte of grauwwitte huid

Bel de huisarts of huisartsenpost:

- bij kleine verbrandingen met blaren en/of een zwarte of grauwwitte huid
- als een groot deel van de huid rood en gezwollen is
- bij ziekteklachten, zoals koude rillingen, koorts, misselijkheid, braken, hoofdpijn of hartkloppingen

2.1.5 Verdrinking

De genomen maatregelen zijn:

Zwemactiviteiten

- Zwemactiviteiten zouden een verdrinkingsgevaar kunnen opleveren. Wij ondernemen geen zwemactiviteiten. Wel zullen wij op warme zomerdagen gebruik gaan maken van zwembadjes.
- Er wordt altijd goed op de kinderen gelet in het zwembadje en afgesproken wie verantwoordelijk is. Bij het zwembadje is altijd een pedagogisch medewerk(st)er aanwezig.
- Voldoende toezicht bij buitenspelen. Kinderen waarschuwen als ze te dicht bij het water komen. De pedagogisch medewerkers zijn in het bezit van hun zwemdiploma's. Kinderen mogen niet rond de school lopen omdat er nu aan de kant van het water ook een opening in de omrastering zit. Ze blijven aan de kant van het plein waar de pedagogisch medewerker ook staat.

Uitstapjes

- Vooral bij het maken van uitstapjes is verdrinking een risico. In de omgeving kunnen verschillende sloten of vijvers zijn. Onze voorkeur gaat uit naar een uitstapje waar geen water in de buurt is.
- Bij uitstapje gaat er altijd voldoende personeel mee zodat er genoeg zicht is op de kinderen. Daarnaast nemen de pedagogisch medewerkers een mobiele telefoon mee, zodat zij altijd bereikbaar zijn en indien nodig 112 kunnen bellen.
- Voor uitgebreidere maatregelen, zie bijgevoegde protocol Uitstapjes en Vervoer.

Een niet te onderschatten gevaar is verdrinking.

Handel direct en snel! Roep om hulp en bel 1-1-2. Is het kind onder water in nood geweest, maar niet bewusteloos? Dan is er sprake van bijna-verdrinking.

Het kind ligt nog in het water of is onder water geweest.

- Het kind is mogelijk onderkoeld.
- Het kind is uit het water maar heeft geen reguliere ademhaling.

Het kind ligt nog in het water:

- Roep om hulp, bel of laat 1-1-2 bellen.
- Denk om je eigen veiligheid:
  - het kind kan je onder water trekken;
  - ga alleen het water in als er geen andere mogelijkheid is zoals een reddingsboei, touw of stok. Zorg dat er altijd minstens nog iemand in de buurt is die kan helpen.

Het kind is uit het water:

- Leg het kind op de rug en controleer bewustzijn (aanspreken en schudden aan de schouders).
- Bel of laat 112 bellen (als dat nog niet is gebeurd). Zet de telefoon op de luidsprekerstand.
- Open de luchtweg en controleer gedurende tien seconden of er een normale ademhaling is.
- Als het kind niet reageert, begin met 15 borstcompressies en wissel dit af met twee beademingen. Ga hiermee door tot hulp arriveert.
- Als het kind normaal ademt, draai je het op de zij (liefst in de stabiele zijligging) in afwachting van de komst van de hulpdiensten.
- Gebruik een (reddings- of isolatie)deken als bescherming tegen bijvoorbeeld kou of regen

2.1.6 Vervoer en verkeer

Wanneer er een uitstapje wordt gemaakt buiten de hekken van Juniorcollege, wordt de veiligheid van kinderen bewaakt doordat de pedagogisch medewerkers;

Kinderen zullen incidenteel (bijvoorbeeld met een uitje) worden vervoerd in de auto. Hiervoor gelden de volgende voorwaarden:

- De pedagogisch medewerker heeft een geldig rijbewijs en heeft tenminste 1 jaar rijervaring.
- Kinderen dragen altijd een gordel.
- Kinderen onder de 1.35m dienen te worden vervoerd op een stoelverhoger. Voor kinderen van onder de 1.35m is het gebruik van autogordel met een goedgekeurde zitverhoger op de achterbank verplicht.
- Kinderen boven de 1.35 cm mogen voorin zonder stoeltje met gordel, maar alleen als er achterin de auto geen plaats meer is.
- We vervoeren geen kinderen in voertuigen waar achterin geen gordels aanwezig zijn. Bij het gebruik van de gordels dient erop gelet te worden dat de gordel niet achter de ruggen van de kinderen langs gaan, maar voorlangs over de borstkas.

Bij het lopen gelden de volgende voorwaarden?

- De pedagogisch medewerker loopt vooraan met één of twee kinderen, een pedagogisch medewerker (of hulp) loopt achteraan met één of twee kinderen en de rest wordt verdeeld over de groep. De medewerkers zorgen ervoor dat de groep aansluit zodat het een geheel blijft. Als een kind uit de rij gaat, wordt er onmiddellijk ingegrepen door de medewerker die het dichtst achter het kind loopt.
- Vooraf wordt er geteld hoeveel kinderen er zijn en worden de namen opgeschreven. Er wordt geregeld gecontroleerd of alle kinderen nog bij de groep zijn.
- Er worden EHBO-spuulletjes meegenomen voor kleine ongelukjes. Een mobiele telefoon wordt meegenomen.

2.2 Sociale veiligheid

2.2.1 Grensoverschrijdend gedrag

Grensoverschrijdend gedrag door volwassenen of door kinderen kan een enorme impact hebben op het welbevinden van het getroffen kind. Op onze BSO heeft dit thema dan ook onze bijzondere aandacht. Hierover staat meer beschreven bij hoofdstuk 5.

2.2.2 Kindermishandeling

Voornaamst genomen maatregelen

1. De medewerkers zijn op de hoogte van de Meldcode Kindermishandeling en Huiselijk Geweld, het stappenplan en het afwegingskader en dit wordt in de praktijk toegepast.
2. De medewerkers zijn op de hoogte van de meldcode. In de Meldcode is te zien welke stappen we volgen en op welke manier. Wij zijn in het bezit van en werken volgens de meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling inclusief afwegingskader van BOINK*.

Vanwege de omvang van dit document is het document niet als bijlage toegevoegd. Het document is altijd en overal in te zien voor de medewerkers. Er ligt een uitgeprint exemplaar op kantoor. En pedagogisch medewerkers wordt verteld hoe de meldcode online te vinden is en hoe ze ermee moeten werken.

In de meldcode staat het stappenplan voor het handelen bij signalen van huiselijk geweld en kindermishandeling vermeld. Bij gegronde twijfel over vermoedens van kindermishandeling gaan wij volgens de vijf stappen en het afwegingskader van de meldcode te werk.

In de meldcode staat vermeld hoe te handelen bij een vermoeden van grensoverschrijdend gedrag bij een collega of bij de houder van de opvang.

2.2.3 Vermissing

De genomen maatregelen zijn:

- Ouders die hun kind door een ander laten ophalen moeten dit persoonlijk aan de pedagogisch medewerkers laten weten.
- Broertjes of zusjes mogen een kind niet zelfstandig meenemen zonder schriftelijke toestemming van de ouder(s).
- Om vermissingen te voorkomen worden hanteerbare afspraken met het wat oudere (BSO) kind gemaakt. Dit past bij het aangaan van een grotere autonomie en vrijheid passend bij de leeftijd / ontwikkeling. We bespreken deze verruiming van vrijheid met het kind en zijn/haar ouders. En leggen deze vast in een toestemmingsbriefje, dat door ouders wordt ondertekend.
- Wanneer we met de BSO kinderen buiten in het park spelen of op andere speelterreinen, dan wordt er door de pedagogisch medewerkers duidelijk met de kinderen afgesproken tot welk punt ze mogen spelen. De pedagogisch medewerkers blijven de kinderen observeren in hun spel en tussendoor tellen of de groep compleet is. Een vaste afspraak is dat kinderen wanneer ze bijvoorbeeld even binnen naar het toilet gaan, eerst toestemming vragen aan de betreffende pedagogisch medewerker. En dat het kind meteen weer terugkomt.

- We gaan met de oudere BSO kinderen in gesprek over het waarom van deze regels. Zodat ze beter inzicht krijgen in de verantwoordelijkheid die bij de pedagogisch medewerkers liggen en dat we samen zorgen voor goede afspraken rondom veiligheid.
- De jongere BSO-kinderen spelen dichterbij de buurt van de pedagogisch medewerkster. Passend bij hun ontwikkeling en leeftijd.

Wanneer je ontdekt dat je een kind uit de groep mist...

... kun je een aantal dingen doen die helpen het vermiste kind op te sporen. Dit betreft niet alleen het zelf zoeken naar het vermiste kind, maar ook het verzamelen van informatie over het kind en over de omstandigheden van de vermissing.

Onderneem de volgende stappen:

- Meld bij je naaste collega van de groep dat je een kind mist. Draag de zorg van de andere kinderen over aan je collega, zodat je je kunt richten op het vermiste kind.
- Blijf kalm, denk helder na. Wanneer heb je het kind voor het laatst gezien? Wat was het kind aan het doen? Waar zou het mis kunnen zijn gegaan?
- Bekijk eerst goed alle lokalen, gangen en slaapkamers van het kindercentrum. Roep ondertussen het kind. Kijk ook op plaatsen waar kinderen zich kunnen verbergen. Het kan voorkomen dat een kind zich verstopt en dan in slaap valt.
- Schakel meerdere mensen in om te helpen zoeken. Ook eventueel ouders, andere volwassenen die op dat moment aanwezig zijn.
- Een andere collega brengt de leidinggevende op de hoogte. Deze neemt contact op met de ouders en de directie indien het kind niet binnen 20 minuten wordt gevonden.
- Als het kind niet in het gebouw te vinden is, ga dan buiten zoeken. Neem als het kan een foto van het kind mee. Neem een telefoon mee, zodat je bereikbaar bent, mocht een collega het kind vinden.
- Zoek buiten eerst op de plekken waar het kind gevaar zou kunnen oplopen (water, putten, verkeerswegen, parkeerplaatsen etc.).
- Vraag aan voorbijgangers of zij een kind hebben gezien.
- Na 10 minuten zoeken neem je contact op met de directie en in overleg bel je de politie: 0900 – 8844.
- Noteer de naam van de politiefunctionaris die je geholpen heeft aan de telefoon en, zodra dat bekend is, de naam van de politiefunctionaris die als je contactpersoon aangewezen is.

Als het vermiste kind terecht is:

- Informeer je de politie als deze ingeschakeld is.
- Informeer je vervolgens alle andere betrokkenen die weten dat het kind vermist is.

- Is het belangrijk om na te gaan wat de reden voor de vermissing was, zodat een herhaling kan worden voorkomen.

2.3 Gezondheid

2.3.1 Medicijnen

Verkeerde toediening of toedienen van medicijnen waarvoor geen bevoegdheid is.

De genomen maatregelen zijn

Er is een protocol medicijnen toedienen. Dit protocol is opgenomen in de bijlage. Pedagogisch medewerkers zijn bekend met de inhoud van dit protocol. Er wordt een document ondertekent waarin de ouder(s) toestemming geven voor het toedienen van de medicijnen en ook afspraken over de manier waarop dit gebeurt.

2.3.2 Buitenmilieu

Bij het buitenspelen wordt eerst het terrein gecontroleerd op zwerfafval. Onkruid wat gevaarlijk of giftig (bv brandnetels) is voor kinderen moet worden verwijderd. Er is actief toezicht bij het buitenspelen.

(Straat)tegels: Let op losliggende of verzakte tegels. Meldt het altijd aan de directie als je constateert dat er tegels loszitten of verzakt zijn zodat zij actie kunnen ondernemen.

Hekjes: Voordat de kinderen naar buiten gaan eerst de hekken controleren en deze dicht doen. De kinderen mogen niet op de hekken klimmen.

Verder

- Kinderen wordt geleerd hun handen te wassen na het spelen met zand of modder.
- Bij extreme weersomstandigheden zoals bij winter- of zomerweer wordt de buitenspeelduur beperkt. De kleding van de kinderen wordt hierop afgestemd. Ouders worden er op gewezen om bij kou te zorgen voor een warme jas, muts en goede handschoenen.

Uitdroging bij extreme hitte of een zonnesteek

Bij extreme weersomstandigheden zoals bij winter- of zomerweer wordt de buitenspeelduur beperkt. De kleding van de kinderen wordt hierop afgestemd. Ouders worden er op gewezen om bij kou te zorgen voor een warme jas, muts en goede handschoenen.

Er is een hitteprotocol (zie ook bijlage), kinderen blijven bij extreme hitte zoveel mogelijk binnen tussen 12.00 en 16.00 uur. Er wordt voor gezorgd dat kinderen voldoende drinken. Kinderen worden ingesmeerd.

2.3.3 Binnenmilieu

Het spreekt voor zich dat als we zien dat iets vies is, wij dit schoonmaken. Er wordt niet gewacht tot de schoonmaker komt of een ander het opmerkt. De schoonmaakwerkzaamheden zullen plaatsvinden op het moment dat er geen kinderen aanwezig zijn op de groep, behalve het meubilair na de maaltijd, daar zijn de kinderen bij. Zij vinden het ook leuk om mee te helpen en krijgen dan ook geregeld zelf een vaatdoekje, dat ze daarna in de wasmand doen. Zo ook met speelgoed schoonmaken; wie wil, mag meehelpen.

Bij risico's die gevormd kunnen worden door een ongezond binnenklimaat denken we bijvoorbeeld aan bedompte of vochtige ruimten, te laag of te hoog afgestelde verwarming, beperkte ventilatiemogelijkheden waardoor een hoog CO2 gehalte ontstaat.

Wat doen we om dit te voorkomen:

- Er ligt altijd een CO2-meter op de hoge tafel. De pedagogische medewerkers hebben voor deze plek gekozen omdat ze daar tijdens de opvanguren vaak zijn (bijvoorbeeld voor het bijhouden van de lijsten). Ze kijken zeer geregeld naar de meter. Mocht de meter aangeven dat het CO2 niet goed is, dan worden er direct maatregelen genomen. Er wordt dan gecheckt of de deuren dan wel ramen open zijn en de kinderen gaan buitenspelen totdat de meter weer goede uitslagen geeft.
- De meter wordt al lang gebruikt, gelukkig blijkt dat de meter tot nu toe altijd aangeeft dat het CO2-gehalte goed is in de ruimte.
- Er is gedurende dag altijd ventilatie via de ramen die openstaan in de lokalen en in de zomer ook vaak de buitendeuren.
- Er is mechanische ventilatie aanwezig.

2.3.4 Algehele hygiëne

De pedagogisch medewerker wast zijn handen na iedere activiteit die onhygiënisch is, bijvoorbeeld bij het helpen omkleden na een zindelijkheidsongelukje. De handen worden dan gewassen op het toilet.

Er staat handzeep en er zijn papieren handdoekjes. Pas daarna kan worden overgegaan naar andere taken.

Het risico op besmetting is te verkleinen door het hanteren van een goede hoest- en nieshygiëne en door het aanleren van het tijdig en goed wassen van de handen.

2.3.5 Voedselvergiftiging

Om voedselvergiftiging te voorkomen zijn er regels opgesteld rondom eten en drinken en het bereiden hiervan.

Dit zijn de voornaamste belangrijke maatregelen hieruit:

- Boodschappen gaan direct in de koelkast. Deze wordt minimaal wekelijks schoongemaakt. We zetten de datum van opening op alle verpakkingen. We doen alles zo snel mogelijk en uiterlijk na ongeveer een uur weer terug in de koeling.
- Alle etenswaren zit in doosjes, bakjes, zakjes en potten zodat het schoon blijft. We gebruiken voor elke pot een eigen lepel of mes zodat er geen etenswaren mengen i.v.m. schimmelvorming.
- Aan tafel gebruiken we borden en bestek altijd schoon uit de kast of vaatwasser.
- Voedselbereiding: eten en verschonen gebeurt gescheiden in een schone ruimte met schoon materiaal. We wassen eerst onze handen als we voedsel bereiden.
- Serviesgoed en Bestek (vaat): bij elke maaltijd worden schone bekers, borden en bestek gebruikt; gaan direct na gebruik naar de afwas.
- Vaatdoeken: worden na elk gebruik bij de was gedaan.
- Er is iedere dag vers brood of er wordt brood uit de vriezer gehaald.

3. Omgaan met kleine risico's

Onze missie is onze kinderen een zo veilig en gezond mogelijke opvang te bieden. Hierbij willen we ongelukken of ziekte als gevolg van bijvoorbeeld niet schoon of ondeugdelijk speelgoed voorkomen. Maar met te veel bescherming doen we de kinderen uiteindelijk ook geen goed. Daarom beschermen we de kinderen tegen onaanvaardbare risico's. Een bult, een schaafwond of iets dergelijks kan gebeuren. Sterker nog, er zit ook een positieve kant aan:

- Het heeft een positieve invloed op fysieke gezondheid
- Het vergroot zelfvertrouwen, zelfredzaamheid en doorzettingsvermogen
- Het vergroot sociale vaardigheden

Daarom aanvaarden wij de risico's die slechts kleine gevolgen kunnen hebben voor de kinderen en leren ze hier op een juiste manier mee om te gaan. Om risicovolle speelsituaties veilig te houden moeten kinderen zich daarom tijdens spelsituaties of activiteiten houden aan diverse afspraken. Daarnaast zijn er afspraken over hoe om te gaan met spullen als speelgoed en gereedschap, dit om te voorkomen dat door oneigenlijk gebruik letsel kan ontstaan.

Om gezondheidsrisico's te beperken en de kinderen hieraan zelf bij te laten dragen zijn goede afspraken met kinderen noodzakelijk. Voorbeelden van afspraken die met kinderen zijn gemaakt zijn het wassen van de handen na toiletbezoek of het houden van een hand voor de mond tijdens

niezen of hoesten. Ook leren de jonge kinderen dat ze niet met de afvallemmer mogen spelen, maar bijv. wel zelf een papiertje of fruitschillen weg mogen gooien.

De exacte afspraken die zijn gemaakt met kinderen zijn terug te vinden in de risico-inventarisatie in bijlage I. De afspraken worden regelmatig met de kinderen besproken en herhaald. Bijvoorbeeld voorafgaand aan een activiteit of spel, voorafgaand aan een tafelmoment of in periodes dat veel kinderen en medewerkers verkouden zijn.

4. Risico inventarisatie

Met het overgaan naar de middenruimte in januari 2023 hebben we de risico-inventarisatie veiligheid en gezondheid uitgevoerd. Aan de hand van deze inventarisatie hebben we de risico's op onze BSO in kaart gebracht. De grote risico's zijn reeds beschreven in hoofdstuk 3. In bijlage I zijn de uitkomsten van de risico-inventarisatie terug te vinden, evenals, indien nodig, het hieruit volgende actieplan. Mochten er acties noodzakelijk zijn dan zullen deze als volgt in het actieplan worden opgenomen:

- aard van de actie,
- wie verantwoordelijk is voor de uitvoering,
- wanneer de actie kan worden uitgevoerd,
- eventuele opmerkingen over de voortgang.

In de bijbehorende protocollen zijn de maatregelen die wij hebben genomen en de afspraken die wij met elkaar en de kinderen hebben gemaakt om de risico's zo klein mogelijk te maken opgenomen.

5. Thema's uitgelicht

5.1 Grensoverschrijdend gedrag

Grensoverschrijdend gedrag door volwassenen of door kinderen kan een enorme impact hebben op het welbevinden van het getroffen kind. Op onze BSO heeft dit thema dan ook onze bijzondere aandacht. We hebben de volgende maatregelen genomen om grensoverschrijdend gedrag met elkaar te voorkomen en wat te doen als we merken dat het toch gebeurt:

- Tijdens team-overleggen wordt regelmatig over het onderwerp gesproken om zo een open cultuur te creëren waarbij medewerkers elkaar durven aan te spreken.
- In het pedagogisch beleidsplan hebben we opgenomen dat kinderen wordt geleerd hoe je met elkaar om kunt gaan waarbij respect is voor normen en waarden. Zo weten kinderen wat wel en niet toelaatbaar is, en wat gepast en ongepast gedrag is.

- Daarnaast leren we kinderen dat het belangrijk is dat ze het direct aangeven als zij bepaald gedrag ervaren dat niet wenselijk is. We helpen ze mondiger te maken op momenten dat dit nodig is.

De volgende maatregelen worden genomen om grensoverschrijdend gedrag te voorkomen:

- Alle medewerkers hebben een Verklaring Omtrent Gedrag (VOG verklaring) en zijn ingeschreven in het Personenregister. Hierdoor worden zij door justitie gevolgd. Doordat iedereen in het register is gekoppeld aan de organisatie waar zij werken weet Justitie direct waar zij moet zijn als zich iets voordoet.
- Er zijn duidelijke afspraken hoe er gehandeld moet worden als een kind een ander kind mishandelt op de opvang. (Terug te vinden in de Meldcode van de landelijke branchevereniging kinderopvang, deel 3)
- Medewerkers kennen de afspraken hoe er gehandeld moet worden als een kind een ander kind mishandelt op de opvang.
- Er is een protocol wat te doen als kindermishandeling wordt vermoed. (Meldcode)
- Medewerkers kennen het protocol wat te doen als kindermishandeling wordt vermoed.

5.1.1 Pestgedrag uitgelicht

Naast deze maatregelen heeft Juniorcollege een pestprotocol dat al bijlage is toegevoegd. Hierin wordt beschreven wat pesten is, hoe er wordt gepest en wat de mogelijke redenen hiervoor kunnen zijn. Ook is er te lezen wat de signalen zijn die een gepest kind kan afgeven.

Pesten wordt niet geaccepteerd. Waar pesten toch gebeurt, worden degenen die pesten (en hun ouders) op pestgedrag aangesproken.

Een uitgebreidere beschrijving van de maatregelen die worden genomen bij pestgedrag is te lezen in de bijlage Pestprotocol.

5.2 Achterwachtregeling

Als er maar één medewerker aanwezig is en er geen andere volwassene op de locatie is, moet de achterwachtregeling worden toegepast. Dit betekent dat in geval van calamiteiten een achterwacht beschikbaar is die binnen vijftien minuten aanwezig kan zijn op de opvanglocatie. Voor ons is BSO Speelpleintje (een collega van ons op korte afstand) onze achterwacht. Bij calamiteiten mogen wij altijd bellen waarna er een medewerker die daar gemist kan worden direct onze kant op komt.

5.3 De drie-uursregeling op de gehele dagopvang

Bij minimaal tien uur aaneengesloten opvang, kan worden afgeweken van de BKR gedurende maximaal drie uur per dag. De uren hoeven niet aaneengesloten te zijn. Er kunnen tijdens die uren

minder pedagogisch medewerkers worden ingezet. Voorwaarde is dat minimaal de helft van het op de grond van de beroepskracht-kind-ratio vereiste aantal medewerkers wordt ingezet. Er zijn geen tijdvakken waarbinnen afwijken van de BKR wel of niet is toegestaan. De organisatie bepaalt deze tijdvakken zelf. De organisatie kan zelf bepalen op welke tijdstippen verantwoord kan worden afgeweken van de beroepskracht-kind-ratio op basis van het dagritme van het centrum of in de groepen.

Hoe geeft Juniorcollege vorm aan deze regeling?

Als er gebruik wordt gemaakt van de vakantieopvang bij Juniorcollege gaan we ervan uit dat er tijdens de vakanties of studiedagen sprake is van een BKR afwijking tussen 8:00-9:00, 13.00-14.00 en 17:00 – 18.00 uur

Gezien het geringe aantal kinderen tijdens de vakantie BSO-dagen is er één pedagogisch medewerker en zal er in de praktijk dus niet worden afgeweken van de BKR.

6. EHBO

Op onze locatie doen we er alles aan om te voorkomen dat een kind letsel oploopt als gevolg van een ongeluk(je). Toch is dit helaas niet helemaal te voorkomen. Daarnaast kunnen zich andere calamiteiten voordoen, waardoor EHBO noodzakelijk is.

De pm-er(s), onderwijzers en de directeur hebben een cursus EHBO voor de kinderopvang gevolgd (IKK gecertificeerd). Ook zijn afspraken gemaakt met het Speelpleintje dat bij calamiteiten wij gebruik mogen maken van hun gediplomeerde medewerker kinder-EHBO.

7. Beleidscyclus

Jaarlijks is er uitgebreide risico-inventarisatie. De pm-er(s) doen dit samen met de beleidsmedewerker. Zo is het hele team betrokken bij de inventarisatie. Op basis van de uitkomsten van de risico-inventarisatie maken we een actieplan en een jaarplan op. De voortgang van beide plannen wordt regelmatig geëvalueerd tijdens team-overleggen. Op basis van de evaluaties wordt het beleidsplan Veiligheid en Gezondheid bijgesteld.

8. Communicatie en afstemming intern en extern

We vinden het belangrijk dat medewerkers zich betrokken voelen bij het veiligheids- en gezondheidsbeleid. Wanneer het beleidsplan voor veiligheid en gezondheid wordt opgesteld of bijgesteld, spelen zij dan ook allen een actieve rol hierin. Wanneer een nieuwe medewerker op onze BSO komt werken zorgen we voor een uitgebreide introductie in het veiligheids- en gezondheidsbeleid, met indien nodig eventuele extra opleiding en instructies. Zodanig dat deze persoon in staat is tot het nemen van maatregelen wanneer dit aan de orde is.

Tijdens team-overleggen is het bespreken van mogelijke veiligheids- en gezondheidsrisico's een vast agendapunt. Zo wordt het mogelijk zaken bespreekbaar te maken en direct bij te stellen. Medewerkers worden hierdoor vertrouwd met het geven van feedback aan elkaar.

Via nieuwsbrieven en onze Facebook pagina berichten we ouders over onze activiteiten ten aanzien van veiligheid en gezondheid. Wanneer er vragen zijn van ouders worden deze zo mogelijk ter plekke beantwoord. Is dit niet mogelijk dan zal een afspraak worden gemaakt

Bijlagen

1. Vervoeren van kinderen (bij uitstapjes)

Richtlijnen voor het wandelen met een groep

Als de kinderen met een groep ergens buiten gaan spelen, gaan wandelen of tijdens de vakantie een dagje weggaan gelden de volgende regels:

- ✓ Voor het vertrek moeten alle kinderen eerst naar het toilet.
- ✓ De kinderen worden in groepjes naar hun bakken gestuurd, let op wie er met elkaar moeten lopen en stuur ze samen naar hun bak.
- ✓ Als ze aangekleed zijn, gaan ze in de rij staan en wachten op de rest.
- ✓ Een pedagogisch medewerker (of hulp) gaat bij de rij staan en zorgt dat ze in de rij blijven.
- ✓ Een pedagogisch medewerker (of hulp) staat bij het toilet, een pedagogisch medewerker (of hulp) staat bij de bakken of helpt de kinderen hun spullen aan te trekken en een ander staat bij de kinderen. De rest springt bij waar nodig.
- ✓ De pedagogisch medewerker loopt vooraan met één of twee kinderen, een pedagogisch medewerker (of hulp) loopt achteraan met één of twee kinderen en de rest wordt verdeeld over de groep. De medewerkers zorgen ervoor dat de groep aansluit zodat het een geheel blijft. Als een kind uit de rij gaat, wordt er onmiddellijk ingegrepen door de medewerker die het dichtst achter het kind loopt.
- ✓ Vooraf wordt er geteld hoeveel kinderen er zijn en worden de namen opgeschreven. Er wordt geregeld gecontroleerd of alle kinderen nog bij de groep zijn.
- ✓ Er worden EHBO-spuulletjes meegenomen voor kleine ongelukjes. Een mobiele telefoon wordt meegenomen.
- ✓ Bij calamiteiten wordt de directie gebeld.
- ✓ De kinderen lopen twee aan twee in de rij.
- ✓ De kinderen worden door een medewerker in de rij gezet. De grote kinderen nemen een jonger kind aan de hand.
- ✓ Een groot kind wordt vooraan gezet met de instructie dat het bij iedere hoek van de straat stopt tot hij/ zijn een sein van de leiding krijgt om over te steken.
- ✓ De kinderen krijgen duidelijke instructies dat ze niet mogen rennen en dat ze moeten zorgen dat de groep bij elkaar blijft.

Richtlijnen voor het vervoeren van kinderen met de auto

Kinderen zullen incidenteel (bijvoorbeeld met een uitje) worden vervoerd in de auto. Kinderen moeten altijd in de gordel. Verder moet er worden gekeken naar de lengte van de kinderen die voorin zitten. Deze moeten minimaal 1,50 meter zijn. Per gordel zit één kindje. In noodgevallen mogen er twee kinderen onder de 10 in een gordel. Ook als de kinderen in een taxibusje of taxi

worden vervoerd, moeten zij een gordel om. Met deze bus gaat altijd een pedagogisch medewerker mee. Zij controleert of de kinderen de gordels om hebben.

Juniorcollege

2. Medicijnen

Medicijnen worden onder de volgende voorwaarden door de pedagogische medewerker toegediend:

- Medicijnen zijn op recept voorgeschreven door een arts voor het betreffende kind. Geneesmiddelen die niet op recept te verkrijgen zijn vallen hier niet onder.
- De ouders vragen de pedagogische medewerker hun kind de voorgeschreven medicijnen toe te dienen. Wanneer de ouder en pedagogisch medewerker dit formulier medicijn - toediening hebben ondertekend, zal de pedagogisch medewerker het verzoek uitvoeren.
- De ouders geven het medicijn in originele verpakking met bijsluiter mee en in overleg met de pedagogisch medewerker wordt het medicijn op een veilige plek opgeruimd.
- Ouders geven instructies op welke wijze het medicijn wordt toegediend en in welke frequentie het medicijn gegeven moet worden. Conform de richtlijnen van arts / apotheek zoals vermeld op de verpakking.
- De pedagogische medewerker die het medicijn toedient zal noteren hoe laat ze het heeft toegediend en hoe dat verliep.
- Er is regelmatig contact met de ouders over het medicijn gebruik. Ouders geven wijzigingen in medicijngebruik aan.
- Met ondertekening van dit formulier geeft de ouder toestemming aan Juniorcollege hun kind tijdens zijn / haar aanwezigheid op Juniorcollege het voorgeschreven medicijn toe te dienen conform richtlijnen.
- Ondergetekende ouder weet dat als er iets met het kind gebeurt dat in relatie staat tot het verstrekken van het medicijn, de kinderopvang en de betrokken medewerker niet verantwoordelijk en /of aansprakelijk gesteld kan worden. Evenmin voor eventuele bijwerkingen die kunnen optreden als gevolg van het toegediende medicatie.

3. Hitteprotocol

Jonge kinderen zijn kwetsbaar bij een hittegolf. Zij kunnen zichzelf namelijk nog niet goed beschermen tegen hitte. Kinderen met overgewicht, kinderen die weinig bewegen en kinderen met een ziekte zijn extra kwetsbaar. In dit protocol staan tips om kinderen tegen hitte te beschermen.

BESCHERM KINDEREN TEGEN DE ZON • Vraag ouders hun kinderen in te smeren met zonnebrandcrème. Of smeer zelf de kinderen in. • Maak schaduwplekken op de buitenspeelplaats en laat kinderen in de schaduw spelen. Houd ze tussen 12.00 en 16.00 uur zoveel mogelijk uit de zon.

LAAT KINDEREN MEER DRINKEN Zorg voor extra drinkmomenten. Laat kinderen in de klas bijvoorbeeld een flesje water op tafel zetten.

HOUD DE ZON BUITEN Rol het zonnescherm uit of doe de gordijnen dicht voordat de zon naar binnen schijnt. Haal de zonwering voor de nacht weer weg. Dan koelt het gebouw in de nacht beter af.

De 4 goede zongewoonten

De zon tussen 12 en 3 mijden,
dan moet je huid niet zo lijden

Met crème dik smeren,
om zonnebrand te weren

Van een pet en beschermende kledij
wordt je huid heel erg blij

Zet op die zonnebril,
voor je oogjes bestewil

KOELEN DOOR VENTILEREN

De ventilatiemogelijkheden van het gebouw bepalen wat de beste manier van koelen is.

- Het wijd openen van ramen helpt alleen als het buiten minder warm is dan binnen. Anders komt er juist extra warmte binnen. Luchtbeweging helpt om zweet te verdampen en heeft hiermee een verkoelend effect. Het wijd openen van ramen en deuren kan zorgen voor luchtbeweging. Een ventilator ook.
- Begin te ventileren zodra het buiten koeler is dan binnen. Ventileer 's nachts zoveel mogelijk. Laat de mechanische ventilatie 's nachts aanstaan.
- Open de ramen niet als het gebouw voorzien is van balansventilatie met koeling. Schakel bij balansventilatie 's nachts de 'warmterugwinunit' uit, zodat de toegevoerde koelere buitenlucht niet opwarmt.

4. Protocol buitenspelen

Inleiding

Dit protocol buitenspelen van Juniorcollege is speciaal gemaakt vanwege de actuele omstandigheden van de bso.

Door de bouwwerkzaamheden direct rond het schoolgebouw zijn er door de gemeente een aantal aanpassingen gemaakt rondom de school. Deze wijzigingen vragen om extra alertheid bij het buitenspelen.

Concrete wijzigingen ten opzichte van de eerdere situatie:

- Het buitenspeelplein is een flink stuk kleiner geworden aan de kant waar de kinderen het meest speelden. Het plein is op die plek van zo'n 4-5 meter breedte naar zo'n 60 cm breedte veranderd.
- In de omrastering aan de achterkant van de school (de kant van het water) is een (niet te sluiten) doorgang gemaakt.
- Er vinden in ieder geval gedurende het jaar 2022 bouwwerkzaamheden plaats aan drie kanten direct rondom het gebouw.

Deze wijzigingen betekenen een potentieel risico voor onze bso-kinderen en daarom dit extra protocol.

Maatregelen en afspraken

- Kinderen spelen buiten op het deel van het schoolplein dat voor de entree ligt en ook wel aan de andere zijkant van het gebouw. Hier maakt kinderopvang 'Het Speelpleintje' ook gebruik van. Dit hoeft niet tot problemen te leiden.
- Kinderen blijven weg van het smalle strookje aan de zijkant, omdat dit leidt naar de opening in het hek aan de achterkant wat buiten het zicht van de pedagogisch medewerker(s) valt. Dit houdt in dat de kinderen geen rondje om het gebouw mogen rennen.
- De opening in het hek aan de achterkant mag alleen in geval van nood worden gebruikt.
- Het plein wordt incidenteel en alleen met toestemming van de pedagogisch medewerker(s) verlaten. Dit kan bijvoorbeeld zijn om een bal te pakken die over het hek heen is gevallen. De pedagogisch medewerker loopt in ieder geval ver genoeg mee om te beoordelen of het verantwoord is om korte tijd het plein te verlaten. Hierbij wordt extra gelet op de eventuele aanwezigheid van zwaar bouwverkeer of losliggende

bouwmaterialen.

- Er wordt alleen buiten het gezichtsveld van de pedagogisch medewerker(s) gespeeld (binnen het afgesproken gebied) als daar afspraken over zijn gemaakt met de desbetreffende kinderen.
- Als er één of meerdere bso-kinderen buitenspelen is er altijd een pedagogisch medewerker op het plein aanwezig. Deze laat zich niet onnodig afleiden (door een telefoon bijvoorbeeld). Als kinderen al door hun ouders zijn opgehaald, mogen ze onder toezicht van de ouders nog buitenspelen; er hoeft dan geen pedagogisch medewerker meer bij aanwezig te zijn.

Implementatie van de afspraken

De afspraken zijn door de pedagogisch medewerker al gemaakt met de kinderen. De kinderen begrijpen en respecteren de afspraken.

5. Pestprotocol

Inleiding

Dit pestprotocol van Juniorcollege geeft meer inzicht in het fenomeen pesten. Een pestprotocol fungeert als handvat om te reageren op verschillende pestsituaties en om het pesten zoveel mogelijk te voorkomen. Voor de tekst van dit protocol is gebruik gemaakt van een bestaand pestprotocol van een middelbare school en van het Nationaal Onderwijsprotocol tegen pesten. In pestsituaties probeert de mentor het probleem in samenspraak met de kinderen en/of de ouders op te lossen. Alles valt of staat met de signalering en/of melding van pestgedrag. Dit protocol is erop gericht om al onze medewerkers, kinderen en ouders ervan op de hoogte te brengen wat de bso wil doen om het veilige klimaat te behouden.

Pesten

Wat is pesten?

Er is een verschil tussen plagen en pesten. Onder plagen wordt gedrag verstaan tussen kinderen die aan elkaar gewaagd zijn: de ene keer doet de ene iets onaardigs, een volgende keer de ander. Plagen kan gedefinieerd worden als een spelletje dat niet bedreigend is.

Bij pesten ligt dat anders. Pesten is wel bedreigend. Degenen die pesten misbruiken hun macht. Het slachtoffer wordt vernederd, geslagen, gekleineerd etc. Pesten kan omschreven worden als gedrag waarbij een of meer kinderen herhaaldelijk en langdurig negatief gedrag richten tegen een ander kind. Pesten is niet altijd zichtbaar. Het bewust buitensluiten van iemand is bijvoorbeeld een vorm van onzichtbaar pestgedrag.

Kinderen moeten weten dat ze hulp kunnen krijgen van volwassenen op de bso en moeten hierom durven vragen. Volwassenen dienen oog te hebben voor de signalen van kinderen. Ze dienen interesse te tonen en te luisteren naar wat de kinderen te vertellen hebben.

Voor de mentor betekent het dat ze aandacht heeft voor de groepssfeer en het functioneren van individuele kinderen in de groep. Ze maken afspraken met de groep en zorgen ervoor dat deze afspraken nagekomen worden.

Hoe wordt er gepest?

Er zijn diverse vormen. We noemen een aantal voorbeelden.

- Met woorden, zoals vernederen, belachelijk maken, gemene briefjes en schelden;
- Lichamelijk, zoals trekken aan kleding en aan haren trekken;
- Uitsluiting, zoals negeren, niet meedoen bij groepsspellen;

Tussen plagerij en pesten loopt een diffuse grens, die voor ieder persoonlijk verschillend is. Iedereen heeft het recht zelf aan te geven wat hij als acceptabel beschouwt. Het ene pesten is het andere niet.

Het gepeste kind

Een kind dat wordt gepest, praat er thuis niet altijd over.

Redenen hiervoor kunnen zijn

- Schaamte;
- Angst dat de ouders met de bso of met de pester gaan praten en dat het pesten dan nog erger wordt;
- Het probleem lijkt onoplosbaar;
- Het idee dat je niet behoort te klikken.

Mogelijke signalen van gepest worden (ook van belang voor ouders)

- Niet meer naar de bso willen;
- Niet meer thuis over de bso vertellen;
- Slechtere resultaten op school dan vroeger;
- Regelmatig hoofdpijn of buikpijn;
- Niet willen slapen, vaker wakker worden, weer gaan bedplassen, nachtmerries;
- Bepaalde kleren niet meer willen dragen;
- Thuis prikkelbaar, boos of verdrietig zijn;

Zorg voor kinderen die gepest worden

Pesten kan verstrekkende gevolgen hebben. De weerbaarheid neemt af of het gevoel van eigenwaarde gaat verloren. Voor kinderen die (in ernstige mate) gekwetst zijn is het van het allergrootste belang dat zij hun zelfrespect terugkrijgen. Als bso doen we ons uiterste best om zelfrespect en zelfvertrouwen bij gepeste kinderen terug te brengen, waar wenselijk en nodig in overleg met de ouders van de betrokken kinderen. Indien nodig wordt met instemming van ouders verwezen naar professionele ondersteuning.

De pester

Pesters zijn of lijken soms populair maar zijn dat uiteindelijk niet. Ze dwingen hun populariteit af door stoer en onkwetsbaar gedrag. Van binnen zijn ze vaak onzeker en ze proberen zichzelf groter te maken door een ander kleiner te maken. Pesters krijgen vaak andere kinderen mee, want wie meedoet, loopt zelf de minste kans om slachtoffer te worden. Doorgaans voelen pesters zich niet schuldig, want het slachtoffer vraagt er in hun ogen immers om gepest te worden.

Pestgedrag kan een aantal dieper liggende oorzaken hebben:

- Een problematische thuissituatie, negatief voorbeeldgedrag van ouders.
- Een vaak gevoelde anonimiteit (ik besta niet); als een pester zich verloren voelt binnen een grote groep kan hij zich belangrijker maken door een ander omlaag te drukken;
- Het moeten spelen van een niet-passende rol;
- Een voortdurende strijd om de macht in de groep;
- Een zwak gevoel van autonomie (te weinig zelfstandigheid en verantwoordelijkheid).

Wat de oorzaak ook is en hoe triest bepaalde zaken ook kunnen zijn, pestgedrag wordt door ons niet getolereerd. Het is onacceptabel en er wordt tegen opgetreden.

Daarnaast geldt dat ook de pester indien nodig met instemming van de ouder wordt verwezen naar professionele ondersteuning.

De meelopers

Meelopers zijn kinderen die incidenteel meedoen met het pesten. Dit gebeurt meestal uit angst om zelf in de slachtofferrol terecht te komen. Het kan echter ook zo zijn dat meelopers stoer gedrag wel interessant vinden en dat ze denken in populariteit mee te liften met de pester. Verder kunnen kinderen meelopen uit angst vrienden of vriendinnen te verliezen. De meeste kinderen houden zich afzijdig als er gepest wordt. Ze voelen zich wel vaak schuldig over het feit dat ze niet in de bres springen voor het slachtoffer of hulp inschakelen.

Beleid

Pesten wordt niet geaccepteerd. Waar pesten toch gebeurt, worden degenen die pesten (en hun ouders) op pestgedrag aangesproken.

Kern van het beleid is dat:

- aan kinderen duidelijk wordt gemaakt dat het melden van pestgedrag geen vorm van klikken is en doorgegeven moet worden aan de mentor of wanneer kinderen zich daar veiliger bij voelen, bij één van de andere medewerkers van Juniorcollege;
- medewerkers van Juniorcollege, kinderen die pesten rechtstreeks op hun pestgedrag aanspreken. Bij ernstig pestgedrag wordt de mentor ingeschakeld. Op deze wijze wordt voorkomen dat zwijgend toegekeken wordt, terwijl het pestgedrag intussen voortduurt. Van personeelsleden en kinderen wordt ook verwacht dat zij vermoedens van pestgedrag kenbaar maken. De mentor is daar de aangewezen persoon voor.

De leidinggevende en de beleidsmedewerker zorgen ervoor dat dit beleid bij medewerkers, kinderen en ouders bekend is.

Pestincidenten worden geregistreerd door de mentor.

[Uitgangspunten](#)

1. Pesten moet als een probleem worden gezien door alle direct betrokken partijen; pedagogisch medewerkers, ondersteunend personeel, het management, ouders en kinderen; Juniorcollege is actief in het scheppen van een veilig, pedagogisch klimaat waarbinnen pesten als onacceptabel gedrag wordt ervaren;

2. Alle medewerkers moeten pesten kunnen signaleren en vervolgens duidelijk stelling nemen tegen het pesten;

3. Juniorcollege dient te beschikken over een directe aanpak wanneer het pesten de kop opsteekt (dit Pestprotocol);

We volgen voor het bestrijden van pestgedrag een vijfsporenaanpak.

De algemene verantwoordelijkheid van Juniorcollege.

Juniorcollege zorgt dat de personeelsleden voldoende informatie hebben over het pesten in het algemeen en het aanpakken van pesten.

[Het bieden van steun aan het kind dat gepest wordt](#)

Het probleem wordt serieus genomen. Er wordt uitgezocht wat er precies gebeurt. We bieden hulp aan en er wordt overlegd over mogelijke oplossingen.

[Het bieden van begeleiding aan de pester](#)

We confronteren de pester met zijn/haar gedrag en de gevolgen hiervan. We proberen achterliggende oorzaken boven tafel te krijgen. We wijzen op het gebrek aan empathisch vermogen dat zichtbaar wordt in het gedrag. We bieden begeleiding aan.

[Het betrekken van de groep bij het probleem](#)

De mentor bespreekt met de groep het pesten en benoemt de rol van alle kinderen hierin. Er wordt gesproken over mogelijke oplossingen en wat de groep kan bijdragen aan een verbetering van de situatie. De mentor komt hier in de toekomst op terug.

[Het bieden van steun aan de ouders van zowel de gepeste als van de pester](#)

Ouders die zich zorgen maken over pesten worden serieus genomen. Juniorcollege werkt samen met de ouders om het pesten aan te pakken. Juniorcollege geeft adviezen aan de ouders in het omgaan met hun gepeste of pestende kind. Juniorcollege verwijst de ouders zo nodig naar deskundige hulpverleners.

De ouders van kinderen die gepest worden, hebben er soms moeite mee, dat hun kind aan zichzelf zou moeten werken. Hun kind wordt gepest en dat moet gewoon stoppen. Dat klopt, het pesten moet stoppen. Echter een gepest kind wil zich niet alleen veilig voelen op school; het wil ook geaccepteerd worden. Het verlangt ernaar om zich prettig en zelfverzekerder te voelen. Daar kan begeleiding of een training aan bijdragen.

Het aanpakken van pesten

Pesten is onacceptabel en vraagt om een duidelijke en krachtige reactie vanuit Juniorcollege. De grote vraag is hoe dat het beste kan en vooral ook hoe we dat gezamenlijk het beste kunnen aanpakken.

Pesten kan grote gevolgen hebben voor de gepeste (onzekerheid, faalangst, depressie) en de pester (problemen met sociale relaties, positief tegenover het gebruik van geweld, grotere kans om in het criminele circuit terecht te komen).

Het Pestprotocol is nader uitgewerkt in de Bijlagen bij dit protocol

Zie met name Bijlage I en II. In de Bijlagen III t/m VI tenslotte, zijn een leidraad en tips opgenomen hoe te handelen bij pestgedrag.

Bijlage I: Preventieve maatregelen

1. Indien een mentor of docent daartoe aanleiding ziet, besteedt hij expliciet aandacht aan pestgedrag in een groepsgesprek. Hierbij worden de rol van de pester, het slachtoffer, de meelopers en de stille getuigen benoemd.

Bijlage II: Stappenplan na een melding van pesten

A. De mentor

1. Wanneer het pesten plaatsvindt praat de mentor eerst met de gepeste en later met de pester apart. Een leidraad voor deze gesprekken is te vinden in Bijlage III en IV. Vervolgens organiseert de mentor een gesprek tussen beide kinderen en probeert tot goede afspraken te komen. De mentor brengt de leidinggevende van elk incident op de hoogte via de mail. De mentor bespreekt met de pester direct het vervolgtraject indien het pesten zich herhaalt.

2. De mentor bespreekt het pestgedrag op de bso-groep. Dit is belangrijk in verband met het herstellen van de groeps sfeer en om te benadrukken welke verantwoordelijkheid ieder groeps lid heeft.
3. Indien het probleem zich herhaalt, meldt de mentor het gedrag aan de leidinggevende. Hij overhandigt het dossier met daarin de gebeurtenissen en de afspraken die zijn gemaakt.
4. Ouders zullen afhankelijk van de situatie geïnformeerd of betrokken worden door de mentor.

B. Contact met de pester

In het contact met de pester is het doel drieledig, namelijk:

- confronteren (zie Bijlage IV);
- mogelijke achterliggende problematiek op tafel krijgen;
- helderheid geven over de consequenties bij herhaling van pesten.

5. In het contact met de gepeste wordt gekeken of hij sociaal gedrag vertoont waardoor hij een gemakkelijk doelwit vormt voor pesters.

6. De mentor stelt alle betrokken ouders op de hoogte wanneer er sprake is van recidief gedrag, verzoekt hen om met hun kind te praten.

7. De mentor bespreekt de mogelijkheden tot hulp met de ouders.

C. Schorsing / Verwijdering van de bso

Afspraken worden schriftelijk vastgelegd, bijvoorbeeld in de vorm van een antipest-contract. Zo nodig wordt, met toestemming van de ouders, deskundige hulp ingeschakeld. Blijft, ondanks alle pogingen, het pestgedrag voortduren, kan dit in het uiterste geval leiden tot schorsing van het pestende kind. Wij streven ernaar het kind niet te verwijderen van de opvang omdat het kind (met een probleem) dan uit beeld is. Wij achten dit onwenselijk.

NB: de taak van collega's

De collega's hebben vooral een signalerende rol. Dat geldt ook voor andere kinderen. Wanneer zij pesten waarnemen of redenen hebben om pesten te vermoeden, wordt er van hen verwacht dat zij hierop adequaat reageren en melding doen om hulp en overleg in gang te zetten.

Bijlage III: Leidraad voor een gesprek met het gepeste kind

Feiten:

- Klopt het dat je gepest wordt? (H)erkenning van het probleem.
- Door wie word je gepest? (doorvragen: zijn er nog meer?)
- Waar word je gepest? (doorvragen: zijn er nog meer plekken?)

- Hoe vaak word je gepest?
- Hoe lang speelt het pesten al?
- Weten je ouders of andere personen dat je gepest wordt?
- Wat heb je zelf tot nu toe aan het pesten proberen te doen?
- Zijn er kinderen die jou wel eens proberen te helpen?
- Wat wil je dat er nu gebeurt; wat wil je bereiken?
- Bespreek samen met de leerling wat hij/zij kan doen tegen het pesten en bekijk waar de leerling aan wil werken om de situatie te verbeteren.

Let daarbij op de volgende aspecten:

- Hoe communiceert het kind met anderen?
- Welke lichaamstaal speelt een rol?
- Hoe gaat het kind om met zijn gevoelens en hoe maakt hij deze kenbaar aan anderen?
- Heeft het kind genoeg vaardigheden om weerbaarder gedrag te tonen naar de pester?

Gepeste kinderen lopen vaak rond met het gevoel dat er iets mis is met ze. Daardoor hebben ze moeite om voor zichzelf op te komen. Dat voelen pesters vaak haarfijn aan. (Soms zijn pesters vroeger ook zelf gepest!). Besteed hier aandacht aan. Elk kind is gelijkwaardig aan de andere kinderen en moet zich veilig voelen.

Bijlage IV: Leidraad voor een gesprek met een kind dat pest

Het doel van dit gesprek is drieledig:

- Het kind confronteren met zijn gedrag en de pijnlijke gevolgen hiervan.
- Achterliggende oorzaken boven tafel proberen te krijgen.
- Het schetsen van de stappen die volgen wanneer het pestgedrag niet stopt.

Confronteren

Confronteren en kritiek geven zijn verschillende dingen.

Confronteren is:

- probleemgericht en richt zich op gedrag dat waarneembaar is.

Zodra we interpretaties gaan geven aan gedrag, wordt het persoonsgericht, bijvoorbeeld: je hebt cola in de tas van Piet laten lopen. Dat doe je zeker omdat je graag de lolligste bent! Zodra we gaan interpreteren reageren we een gevoel van frustratie op die ander af en zijn we gestopt met confronteren en begonnen met kritiseren;

- relatiegericht. Je bent heel duidelijk op de inhoud, in wat je wilt en niet wilt maar met behoud van de relatie. Bijvoorbeeld: Ik vind dat je heel erg gemeen doet tegen haar en ik wil dat je daarmee ophoudt. Zeg nooit: "Je bent heel gemeen". Je wilt duidelijk verder met het kind.

Kritiek op de persoon voelt als een beschuldiging/afwijzing. Eigenlijk zeg je daarmee dat de pester een waardeloos mens is;

- specifiek blijven. Je benoemt de situatie waar het over gaat en vermijdt woorden als altijd, vaak en meestal. Kritiek wordt vaak algemeen;
- veranderingsgericht. Je stelt zaken vast en gaat vervolgens inventariseren hoe het anders kan.

Achterliggende oorzaken

Nadat het probleem benoemd is, richt jij je op het waarom? Hoe komt het dat je dit gedrag nodig hebt? Wat levert het jou op? Wat reageer je af op die ander? Etc.

Maak duidelijk dat er een tekort aan empathisch vermogen zichtbaar wordt in dit gedrag. Wat ga je daaraan doen? Het pestgedrag moet stoppen Wees duidelijk over de stappen die volgen, wanneer het pestgedrag niet stopt (zie richtlijnen pesten).

Bijlage V: Anti-pest contract

Het Anti-pest contract

Om pesten te voorkomen, worden duidelijke afspraken gemaakt. Wanneer je ruzie hebt, probeer je natuurlijk eerst om er zelf uit te komen. Mocht dat niet lukken, dan leg je het probleem aan iemand anders voor. Die persoon praat dan eventueel met beide partijen en probeert jullie te helpen. Om een pestvrije bso te behouden, is het belangrijk samen afspraken te maken en samen toe te zien op de naleving van die afspraken. Dit doen we met een anti-pestcontract.

Als je het eens bent met onderstaande uitspraken, als je durft te beloven om je overeenkomstig die uitspraken te gedragen en als je bereid bent anderen te helpen zich ook aan deze uitspraken te houden, dan mag je je handtekening onder dit contract zetten.

Lever het ondertekende contract in bij je mentor. Hij of zij zal het bewaren en je erop aanspreken als dat nodig is.

Ik zal een ander respecteren.

Ik zal een ander niet discrimineren.

Ik zal een ander niet uitschelden.

Ik zal een ander niet buitensluiten.

Ik zal een ander niet bedreigen.

Ik zal van andermans spullen afblijven.

Ik zal niet over een ander roddelen.

Ik zal mensen die zich niet aan bovenstaande regels houden, daarop aanspreken.

Hieronder is ruimte om zelf in te vullen wat je in bovenstaand lijstje mist.

Ik zal ...

Ik zal ...

Ik zal ...

Door mijn handtekening onder dit contract te zetten, beloof ik dat dat ik voorgenoemde beloftes zal naleven.

Naam:

Datum:

Groep:

Handtekening: